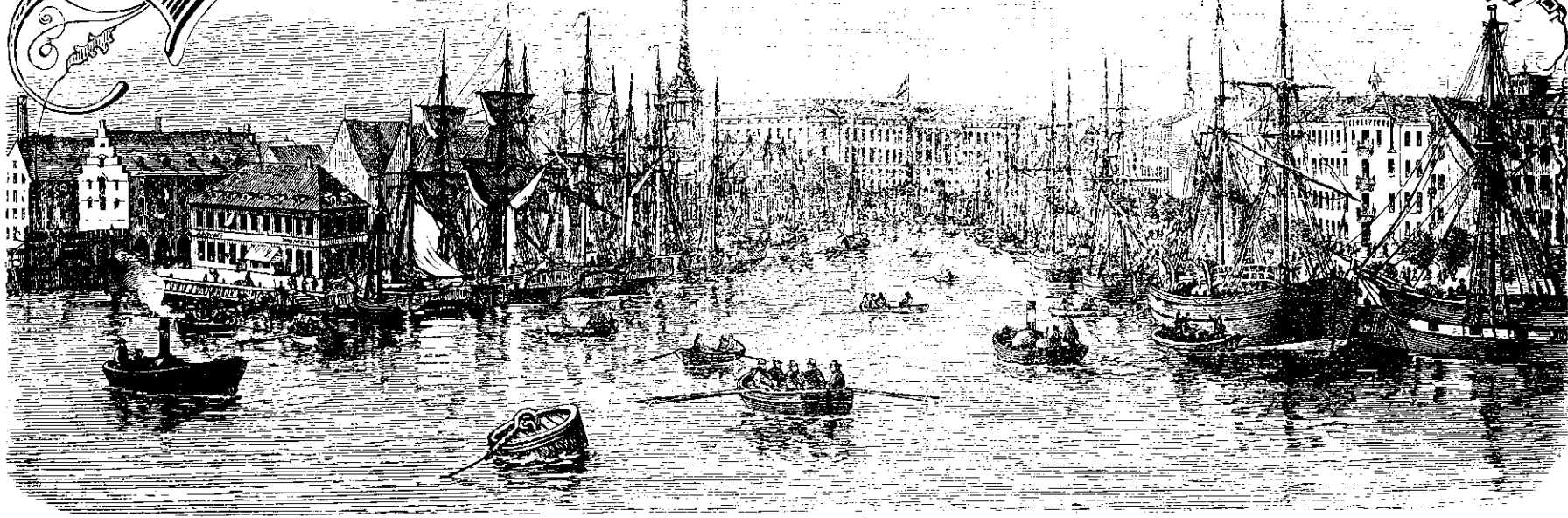

Illustreret Tidende

Nr. 552.]

Udkommer hver Søndag.

— København den 24. April 1870. —

2 Rdr. Sjædingaaret.

[11te Bind.

Indhold.

Thomas Hansen Erslew, af Fr. B. — Sømands-Hospitalet i Greenwich, af C. H. Kalkar. — Østeraagade i Aalborg. — Laurvig. — „Blomme“, af Hother Tolderlund. — Meddelelser af blandet Indhold.

Thomas Hansen Erslew.

Redactionen har bedet mig skrive et Par Mindesord om en jævn og simpel Mand, hvis hele Liv svandt hen ved hans Arbeidsbord, og som derfor var kjendt af yderst Faa, en Arbeidsbi — og dog nei, thi Bien er en vinget Fugl, der svinger sig let igjennem Luften fra Blomst til Blomst, den ene smukkere end den anden, og drikker i fulde Drag af deres Skaaler; nei, en Arbeidsmyre, der møjsommeligt maa krybe omkring paa sin Bug for at indsamle de Millioner af Smuler, som den trælsomt slæber igjennem Sand og Grus for af dem at bygge et Forraadskammer til hele Slægten. Og den Bøn, man saaledes har stillet til mig, efterkommer jeg med Glæde, thi jeg afdrager jo dog derved en lille Smule af den Taknemmelighedsgjæld, hvori vi Alle staae til ham, og hvori særlig jeg staaer til ham, saa sandt som jeg gjennem en hel Menneskealder havde en friere og stadligere Adgang til hans rige Samlinger end de allerfleste Andre.

Thomas Hansen Erslew blev født i Randers d. 10de Novbr. 1803. Han var eneste Søn af Kjøbmand Niels Christensen Erslew (fra Nykjøbing paa Mors) og Christiane Charlotte Boje (fra Brændegaard i Fyen). Sin Fader mistede han i dennes kraftfuldeste Alder (38 Aar), da han selv kun var halvottende Aar, og Moderen mistede han lidt over otte Aar senere, inden han endnu havde fyldt det sextende Aar. — Ti Aar gammel kom han 1813 i sin Fødebyes Latinskole, fra hvilken han dog 1815 flyttedes til Aalborg Kathedralskole, hvis Rector under hele hans Skolegang var den dygtige Professor E. Tauber, der iblandt Andet er kjendt som en flittig Samler af biografiske Efterretninger om alle Aalborg Skoles Elever.

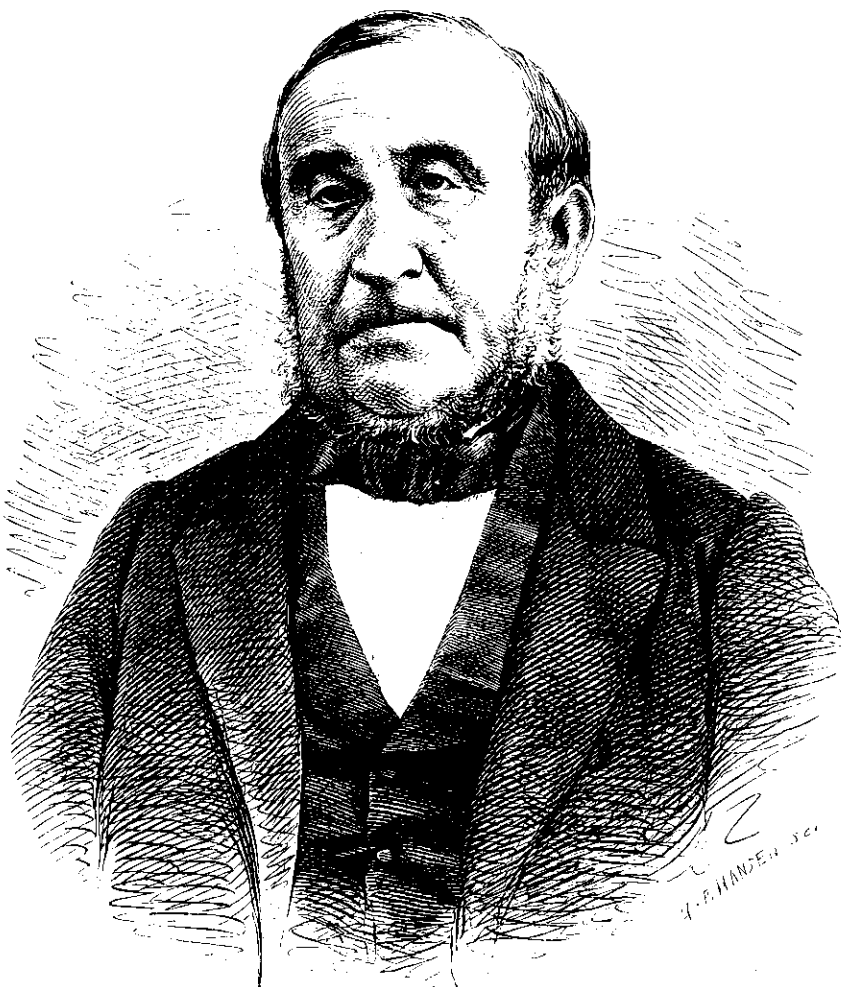
Allerede som Skoledreng følte Erslew Trang til literair Virksomhed, og 1820 samlede og udgav han saaledes: »Vennen i ledig Stund, et Ugeblad af blandet Indhold« (51 Numere); »Samling af danske Folkesange, af de bedste og nyeste Forfattere« (to Hefter); samt »Nyaarsgave for 1821«. Hele denne hans Virksomhed var dog anonym, ligesom ogsaa hans Bidrag (Mindedigte) i dette og det følgende Aar til »Aalborg Stifts Adresseavis« vare anonyme. Vi kjende Lidet eller Intet

til denne Virksomhed, og formodentlig gaaer det vore fleste Læsere ligesaa; men vi tilstaae, at vi have en stærk Mistanke om, at Tabet ikke er stort, en Mistanke, som iøvrigt Forfatteren selv ved sine senere Udtalelser har givet Styrke. — Næsten atten Aar gammel dimitteredes han 1821 fra Aalborg Skole til Københavns Universitet, hvor han det næste Aar tog anden Examen, og endnu i Aarene 1822—23 var han en flittig Medarbejder i »Den cimbriske Mercur«, som udgik fra Aalborg, og som de Ældre iblandt os maaskee endnu ville mindes som (efter den Tids Leilighed) halvt Oppositionsblad; idetmindste mindes jeg den selv meget tydeligt, skjøndt jeg ikke har seet noget Numer af den, siden det var nyt. Til dette Blad leverede han en Mængde Artikler, dels oversatte, dels originale: Fortællinger, historiske Skildringer, Blandinger, Anekdoter osv., men holdt sig i Almindelighed atter anonym. Hermed ophører dog ogsaa hele hans journalistiske Virksomhed, naar vi undtage et Par Bidrag til »Aarhus Stifts-Tidende« fra 1835, samt hans Deltagelse i Udgivelsen af »Borgervennen« i Aarene 1850—52.

Thi i København gjorde han som ung Student Bekjendtskab med gamle Professor Rasmus Nyerup

og med den unge Student Ove Thomsen, der fra 1821 til 1828 var Amanuensis paa Universitetsbibliotheket. Nyerups og Krafts »Almindeligt Litteraturlexicon for Danmark, Norge og Island« osv. var dengang nylig udkommet, og Thomsen og Erslew besluttede, at dette Værk vilde de i Forening udfylde og fortsætte, en Beslutning, som gamle Nyerup naturlig støttede og styrkede, saa vidt det stod til ham. Thomsen forlod dog allerede 1828 Bibliotheket og kastedes Tid efter anden ind i saa mange uligeartede Hverv og Sysler, at han lidt efter lidt fuldstændig opgav sin Ungdoms Kjærlighed, om han end ikke saa lige glemte den. Endnu tidligere syntes det Samme at være Tilfældet med Erslew, ja — hans Brud med Fortiden syntes vel endog langt mere afgjort og fuldstændigt end Thomsens; men det syntes ogsaa kun saa.

Thi vi komme nu til den uheldigste Periode af Erslews Liv, om hvilken han altid kun nødig talte, og som han i sit Forfatterlexikon affærdiger med følgende to Linier: »Opholdt sig en Række Aar i Jylland som Eier af Landeindommen Favrgaard i Aarhus Amt, sildigere af Keilstrupgaard i Skanderborg Amt« — en Notise, som han imod Sædvane ikke udfylder med et eneste Ord eller Aarstal i sit »Supplement«. Sagen er den: efter sine Forældre havde han arvet en Snes tusinde Rigsdaler, en stor Sum i hine Dage. Han behøvede altsaa ingen Embedsexamen for at leve, men kunde strax sætte Fod under eget Bord. Og han havde allerede givet baade Haand og Hjerter til Sara Gylding, der var henimod syv Aar ældre end han selv og forældreløs ligesom han (hun var født i Horsens d. 7de Jan. 1797 og en Datter af Kjøbmand Niels Ole Gylding, samt ligeledes afdøde Hustru Ellen Kirstine Hein). Baade han og hans Brud længtes efter det Samliv, som de gjensidig havde lovet hinanden, og d. 4de Octbr. 1824 holdt de Bryllup. Omtrent samtidig, eller vel snarere lidt før, købte han Favrgaard ved Gyllingnæs, en Gaard i Odder Sogn, der, ifølge Trap, har 14½ Tde. Hartkorn med 212 Tdr. Land, af hvilke 152 ere Ager, 24 Eng og Mose, 36 Skov. En saadan Gaard kunde imidlertid efter den Tids Dyrkningsmaade og den Tids Kornpriser umulig føde »en Familie udenfor Bondestanden«; der maatte altsaa aarlig sættes til af Capitalen, som allerede var svunden stærkt ind ved Gaardkjøbet. Erslew var desuden slet ikke Landmand, han havde hverken Kjendskab til Landvæsenet eller Interesse for det; men han var en god Selskabsbroder, og — han kom langt fra altid i det heldigste Selskab. Formuen svandt altsaa, medens Familien voxede (der blev

Thomas Hansen Erslew.

født ham to Døttre og en Søn, af hvilke Sønnen dog døde som Lille), og Mismod for ikke at sige ligefrem Fortvivelse slog sig lidt efter lidt til Formuestabet. Inden endnu Alt var ødelagt, solgte han altsaa Favrgaard med Tab og kjøbte — det har vel været et Par Aar ind i Trediverne — Keilstrupgaard ved Grumstrup (i Vedslet Sogn, Vor Herred). Den var endnu mere utilstrækkelig til Familiens Ophold, og hvad det ikke havde været galt, saa blev det galt. For at undgaae den fuldstændige Ødelæggelse solgte han altsaa efter sin Kones Raad ogsaa Keilstrupgaarden og flyttede 1836 til Kjøbenhavn.

Den, der mindes ham fra den Tid, da han atter vendte tilbage til Kjøbenhavn, og som vedblev at følge ham igennem den Menneskealder, der endnu var levnet ham, vil umulig kunne Andet end glæde sig over, at hans Aften ikke blev Middagen lig. Den lille undseelige, tilbageholdne, men yderst høflige Mand, med det hurtige og hurtig gjentagne, stive, trekantede Buk, var næsten sky, selv lige overfor langt yngre Mennesker, i sin pinlige og ikkun altfor synlige Fattigdom. Han var i en Grad upraktisk, som man vanskelig gjør sig nogen Forestilling om, ja han var ligefrem hjælpeløs. Det var utænkeligt, at han nogen Tid eller nogensteds skulde kunne tale sin egen Sag, men Andre maatte altid gjøre det for ham. Om det saa var en Kræmmer eller en Haandværker, kunde han ikke afgjøre den simpleste Sag med dem. Hans Kone maatte gjøre Alt: hun maatte endog kjøbe hans Piber og Tobak; hun maatte bestille baade Vest og Støvler til ham og sige, hvordan de skulde være og sidde. Han selv kunde kun samle og skrive, ja — og i grunden kun skrive i den tilvante Form, som passede for hans Forfatterlexikon. Skulde han have noget som helst Andet skrevet, det være en Ansøgning, en Subscriptionsindbydelse, et Svar paa et Angreb, ja blot en Bekjendtgørelse paa Omslaget af et af hans Hefter, mistvivlede han fuldstændig om sin egen Dygtighed dertil, og man maatte, ikke hjælpe ham med Udfærdigelsen, men ligefrem nedskrive den Ord for Ord. Det blev dog anderledes, alt som hans Kaar bleve bedre, hans Sind friere, hans Stilling uafhængigere og hans Selvbevidsthed større. Men han havde ogsaa en ypperlig Husnise: hans trofaste Kone var lige saa forstandig som kjærlig, lige saa husholderisk som flittig, og hun forstod ypperlig lidt efter lidt at rette og stive sin Mand, saasomt han fuldstændig havde brudt med sin jydsk Fortid. Det varede desuden ikke mange Aar, inden hans ældste Datter (siden 1850 gift med Otto Binzer, forhen Præst i Østerløgum, nu i Veflinge) kunde som Lærerinde øge Fædrenehustets maanedlige Indtægt ret betydelig; og lidt efter lidt voxede Hygge, Uafhængighed, Velvære, ja Velstand frem under Tarveligheden og Fliden.

Allerede fra Jylland havde Erslew 1827 ydet Bidrag til N. C. Øst's »Literaturlexicon«, af hvilket der dog kun udkom fem smaa Hefter (Aabye-Callisen). Senere havde hans Samlinger idetmindste een Gang været meget nær ved at komme til at blusse op paa Skorstenen, men frelstes heldigvis fra denne Vanskelighed ved et Skuldertræk. Da han nu kom til Kjøbenhavn, leverede han 1836—37 under Mærket (5) flere større biografisk-litteraire Artikler til Øst's »Materialier til et dansk biografisk-litterarisk Lexicon« osv., men dette løierlige Pulterkammer lukkedes allerede 1838, efter at 150 Numere vare fyldte med enkelte virkelig gode Marmor-Statuetter hængte mellem allehaande Ripsraps af Ler og Grus. Endvidere havde han en væsentlig Del i S. Storms »Statistisk-Topografisk Beskrivelse over Kjøbenhavns Amt«, 3die Del (Kjøbenhavn 1838), samt i samme Forfatters »Statistisk-Topografisk Beskrivelse over Hoved- og Residensstaden Kjøbenhavn« (to Hefter, Kjøbenhavn 1839-40). Men endelig, endelig begyndte det at morgnes, at dages for ham selv:

»Forlagsforeningen«, hvis Formand var Cancelliraad Deichmann (»Gyldendalske Boghandel«), ønskede en Fortsættelse af Nyerups Literaturlexikon, og Erslew var den Eneste, som virkelig var istand til at levere en saadan Fortsættelse. Som en Prøve udgav han 1840 fire af de biografisk-litteraire Artikler, som maatte finde Plads i selve Værket: J. P. Mynster, J. Mandix, N. C. Møhl og J. L. Heiberg. Som man vil see, vare disse fire Mænd Repræsentanter hver for sin Gren af Literaturen. Prøven vandt Bifald baade i og udenfor Pressen, saa Forlagsforeningen altsaa overgav Erslew det Arbeide, der ret egentlig blev hans Livs Gjerning. Det blev dog overgivet ham paa temmelig haarde Betingelser, som den nedtrykte Mand imidlertid var nødt til at gaae ind paa, hvis han overhovedet vilde have Haab om at faae det. Vi tænke her ikke nærmest paa de usle oekonomiske Vilkaar; thi Arbeidet var saa stort og kostbart og lovede saa ringe et financielt Udbytte, at Forlagsforeningen vistnok neppe kunde tilbyde noget synderlig større Honorar (hvis vi ikke feile:

tolv Rigsdaler for Arket), dersom den ikke vilde udsætte sig selv for altfor føleligt et Tab. Desuden varede det ikke længe, inden Honoraret forbedredes ved Tilskud af Statskassen (tilsidt firehundrede Rigsdaler aarlig), af Videnskabernes Selskab og af »Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse«, — Tilskud, der ikke blot maatte have en væsentlig økonomisk Betydning for Forfatteren, men tillige en i høi Grad opmuntrende, fordi de vare lige saamange hædrende Godkjendelser af hans Arbeides Værd, og — vi tilføie — vandt i Betydning ogsaa derved, at han bogstavelig talt blev trukket ved Haarene til at søge om enhver enkelt af disse Understøttelser, som han selv savnede Mod til at bede om. Det maatte gjentagne Gange siges ham, at han skulde søge, hvor og hvorledes han skulde søge, samt at Ansøgningerne i grunden blot vare en Formalitet, da det Sogte allerede i Forveien var bevilliget ham. — Men der var et andet Vilkaar, der var endnu langt haardere for en ærelyk Mand (og dette var Erslew) end det oekonomiske: han maatte paa det Strengeste forpligte sig til at slutte sig til Nyerups Plan og Nyerups Omraade, selv hvor han fandt begge mindre rigtige, og for at man saavidt muligt kunde sikke sig Opfyldelsen af denne Forpligtelse, maatte han lade anden Mand læse 2den Correctur og uvægerlig finde sig i alle dennes Udsettelser. Den, der som jeg kjendte baade hans Manuscript, Correcturerne og Rentrykkene, veed da ogsaa, hvorledes navnlig de første to Hefter bleve lemlæstede ved Strygning paa Strygning; veed, at »Supplementet« siden væsentlig svulmede op, som det gjorde, fordi han i det maatte meddele, hvad man i Hovedværket havde strøget for ham, og for at kunne meddele det paa en forstaaelig Maade, nu nødtes til at gjenoptrykke meget, af hvad der allerede fandtes i Hovedværket, men fandtes mindre nøiagtigt og mindre fuldstændigt. Den Samme veed ogsaa, hvorledes den fattige og nedtrykte Mand vaandede sig under disse Lemlæstelser af hans Arbeide — vaandede sig, men led og tav. — Da det første Par Hefter vare udkomne og allevegne modtagne med Godkjendelse, slap han dog lidt efter lidt for dette nedværdigende Gjennemsyn, og — lidt efter lidt vovede han sig uden Indsigelse til at gjøre sit Arbeide fyldigere. Men det kostede Kamp, stadig og fortsat Kamp, at bringe ham dertil, og — skulde man ville bebreide ham, at han lidt efter lidt og næsten umærkelig løste sig fra de Lænker, man ved Arbeidets Overdragelse havde lagt paa ham, da vedgaaer Undertegnede villig, at han neppe har haft nogen værre, nogen utrætteligere og hensynsløse Forfører end netop mig.

Det første Hefte af »Almindeligt Forfatterlexikon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande fra 1814 til 1840, eller Fortegnelse over de sammesteds fødte Forfattere og Forfatterinder, som levede ved Begyndelsen af Aaret 1814, eller siden ere fødte, med Anførelse af deres vigtigste Levnets-Omstændigheder og af deres trykte Arbeider; samt over de i Hertugdømmerne og i Udlandet fødte Forfattere, som i bemeldte Tidsrum have opholdt sig i Danmark og der udgivet Skrifter« — udkom i Høsten 1841; det sidste og fjortende Hefte i Forsommeren 1853. Det slutter sig, som allerede sagt, nær til Nyerups Lexikon, og i flere Stykker nærmere, end Erslew selv havde ønsket (han havde saaledes gjerne taget Sønderjyderne med); men det udmærker sig fremfor Nyerups ved en langt større Udførlighed og Righoldighed, samt ved en Nøiagtighed og Paalidelighed, der i Intet staaer tilbage for Worms. Det var imidlertid ikke fuldført, inden det trængte til et Supplement, og allerede næste Aar (1854) udkom første Hefte af »Supplement til Almindeligt Forfatterlexikon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande, indtil Udgangen af Aaret 1853«. Dette Supplement sluttedes 1868 med sit sextende Hefte. — I Hovedværket var der ingen Forfatter optaget, som først var optraadt efter 1840, og i Supplementet ingen, som først var optraadt efter 1853, men enhver optaget Forfatters Artikel var fortsat indtil den Dag, da Heftet, hvori han forekom, sluttedes. Som en Følge heraf er ethvert følgende Hefte altid fuldstændigere end det foregaaende, og det sidste Hefte i Rækken ulige fuldstændigere end det første. Erslew følte selv det mindre Rigtige heri og arbejdede derfor hele Tiden uførtroet paa et »Tillæg«, et Slutningsbind, der skulde føre enhver Artikel til 31te December 1868 (eller 1869), men slet ingen en eneste Dag yderligere, samt tillige optage de i Mellemtiden optraadte Forfattere. Dette Arbeide maa vistnok for en meget væsentlig Del være færdigt fra hans Haand, men han naaede ikke selv at udgive det. Hvem der skal udgive det, er nu det store Spørgsmaal, thi det gjælder om at finde en Mand, der med Erslews Jernhukommelse forener hans utrættelige Flid og hans aldeles mageløse Nøiagtighed. Hans Samlinger ere allerede af Arvingerne overgivne til det store kongelige Bibliothek og alt-

saa tilgængelige for de Fleste, forsaavidt de ere fuldt forstaaelige for nogen Anden end selve Forfatteren. Det var smukt gjort af Arvingerne, men vi tillade os at tilføie det beskedent advarende Ønske, at Samlingerne idetmindste foreløbig maae blive brugte med en vis Discretion, da vi med Vished vide, at der findes flere Ting i dem, som ere betroede Erslew under Tausheds Løfte, og kunde saaledes betroe ham, fordi han var lige saa samvittighedsfuld, som han var nøiagtig i at bruge, hvad der meddeltes ham.

Forfatterlexikonet er Erslews Daad og altsaa egentlig taget hans Liv. Vi skulde dog tilføie endnu et Par Ord. Fra Slutningen af Marts til Udgangen af September 1847 assisterede han ved Registraturarbeider i det historisk-genealogiske Archiv ved Ordenseapitet. Den 8de October 1847 beskikkedes han til første Copist i Archivcontoiret under det kongelig danske Cancelli. Det var hans første Hanefjed paa »Levebrødsveien«, og det blev egentlig ogsaa det sidste. Det gav ham en Indtægt af omtrent femhundrede Rigsdaler aarlig, og den trængte han til, men iøvrigt befandt han sig af flere Grunde slet ikke vel i det nævnte Contoir. I Efteraaret 1849 sattes han derimod til at besørge Archivforretningerne og alle dermed forbundne Registraturarbeider under Kirke- og Underviisningsministeriets 1ste Departement, og her kom alle hans Medarbejdere ham imøde med en Velvilje og Venlighed, en Hensynfuldhed og Hjælpsomhed, der havde en væsentlig Indflydelse paa hans senere Velvære, hans Arbeidskraft, hans Udvikling til Uafhængighed og Selvbevidsthed. Der var her ingen bydende Herre, som smaalig gjorde hans Arbeidskraft i Skillinger og krævede enhver enkelt Minut af ham; man lod ham tvertimod saamegen Fritid og Frihed, som blot nogenlunde muligt, og delte hellere hans Arbeide, naar man derved kunde fremme hans Livsgjerning. Han havde det altsaa meget godt i dette Contoir, og han skjønnede paa det. — Hans Embedsvei skulde desuagtet ikke være uden alle Torne: 1857 blev nemlig Chefsposten i Justitsministeriets Archivcontoir ledig, og det var ikke underligt, at han attraaede den, ikke underligt, at han haabede at skulle modtage den, da han ikke alene var den ældste Copist, men da tillige hans gamle Skolekammerat og Ven netop tilfældig sad som Justitsminister. Han fik dog ikke Posten, og det var ham en bitter Skuffelse, fordi han slet ikke kunde lære at indsee Nødvendigheden, ikke engang Nyttens af, at den maatte besættes med en »latinsk« Jurist. Saa blev han »virkelig« Cancelliraad, men — ogsaa deraf havde han nærmest kun Ærgrelse, thi af hans tidligere Omgangsvener var der et Par, som ganske vist vare »inde i Rangforordningen«, men dog ikke have naaet saa høit som den »virkelige« Cancelliraad; saa de bleve misundelige, og det endte med onde Ord, med Skjeldsord i anonyme Breve og tilsidt med formelige Brud. — Nu, vare de ikke af et bedre Korn, kunde de jo vel nok til Nød undværes, men ogsaa dette Factum skal staae her som et Bidrag til en Skildring af Tiden efter 1849.

Men der kom Sorger af en anden og alvorligere Natur. 1864 jøge Preusserne Svigersønnen fra hans Præsteembede i Østerløgum. Samme Efteraar døde hans Kone, der i fyrretyve Aar havde staaet ham ved Siden som en trofast, kjærlig og kraftig Støtte. I Novbr. 1868 døde endvidere hans yngste, ugifte Datter efter et Par Aars haarde Lidelser. Han selv holdt sig dog oppe endnu. Skjøndt han i mange Aar havde lidt af en svær Broksskade, var han iøvrigt sund paa Sjæl og Legeme, og det var en Sjeldenhed, at han blot en enkelt Dag var upasselig. Hans Venner haabede paa et meget langt Liv for ham, og selv gjorde han vistnok det samme. Dag efter anden skjøttede han sin Gjerning og var utrættelig i at hjælpe sine Venner med at opsøge allehaande Notiser til dem, ja ikke blot sine Venner, men selv Vildfremmede, der i Hobetal henvendte sig til ham. I Forsommeren 1869 følte han sig dog træt og længtes efter at komme over til sin Datter i Fyen, hvor han haabede at gjenvinde Kræfterne. Han kom ogsaa styrket tilbage igjen. Men længe varede det ikke, inden den Sygdom indfandt sig, der blev hans Helsot. Det var Kræft i Tungen, men han vedblev at gaae oppe og arbeide, skjøndt i Contoiret kunde han ikke længere komme. Saa hjemsogte Døden endnu to Gange hans Hus: i Januar 1870 døde den ældre Dame, som havde holdt Hus for ham siden hans Kones Død; i Februar døde hans Svigerinde i Horsens. Nu maatte han selv lægge sig. Efter fem Ugers Sygelse sov han sagte hen i sin Datters Arme, Torsdagen d. 17de Marts 1870. Ottendedagen efter begroves han fra Frue Kirke, hvor hans Svigersøn holdt en hjertelig Mindetale over ham. Følget var temmelig talrigt, naar man seer hen til det stille, tilbagetrunkne Liv, han altid havde ført. Nu hviler han paa Frue Sogns Assistskirkegaard.

Han var ingen af vore store Mænd, men han var en trofast og kjærlig Arbejder, en af dem, hvis udholdende Arbejde kan afgive Fodstykke til mere end een Storhed. Saaledes reiser jo ogsaa Kunstneren sin Marmorstatue paa en Fod af Granit. Derfor skal han heller ikke glemmes, idetmindste ikke i »den lærde Verden«, der maatte være meget utaknemmelig, hvis den et Øieblik undlod at mindes, hvad den skylder ham.

Frederiksberg, d. 6te April 1870.

Fr. B.

Literatur.

— Til Brug ved Navigationsskolerne er paa P. G. Philipsens Forlag er udkommet: J. C. Tuxen: »Kortfattet Veiledning i Læren om Veiret«, med i Texten indtrykte Afbildninger, og Mynster Fischer: »Grundtræk af Havets Geografi«.

— »Skizzer og Fortællinger af danske Forfattere« er et nyt Hefteskrift, hvis Indhold skal bestaae af lutter originale Bidrag. Om disse ogsaa alle skulle være belletristiske, siges ikke, men det er Tilfældet med de tre Fortællinger, som findes i de tre første Hefter: »En Tragoedie fra Hede-grænsen« af B., »Gertrudes Hemmelighed« og »En Hjemkomst«, begge af A. M. Hr. B.'s »Tragoedie« er lidet opbyggelig og snarere et borgerligt Sørge-spil end en Tragoedie; Historien kan vel have sin — bedrøvelige — reale Sandhed, men den er ikke i nogen Maade Poesi, hverken for de skildrede Begivenheder eller for Charaktertegnings Vedkommende. Kun fordi den er ret godt fortalt, lader den sig læse med en vis Tilfredsstillelse. Noget anderledes forholder det sig med de to Noveller, der hidrøre fra Forfatterinden A. M. »Gertrudes Hemmelighed«, som er mindst, er en meget net Fortælling, temmelig ubetydelig, men dog upaaklagelig. Derimod har »En Hjemkomst«, som er et større Arbejde, flere Lyder end Dyder. Dens Fortrin er Alvor, Inderlighed og Kjærlighed overfor Skildringen; den har et i og for sig velgjørende Præg af subjectiv Sandhed, af Forfatterindens Tro paa sin Digtning, af hendes Hengivelse i Emnets smukke og rørende Sider. Hun vil med saadanne Egenskaber neppe savne paaskjønnende Læsere (eller især Læseriuder), som blive stærkt grebne af hendes Fortælling; men om Virkningen er sund, turde være meget tvivlsomt. Hun har lagt sin Plan saaledes, at Bogen dreier sig om en pinlig Conflict, idet en Brudgom ansees for død og ved sin Hjemkomst finder sin Broder gift — ulykkelig gift — med Bruden. Men Ideen i en »En Hjemkomst« er nu kun at skildre Livsforsagelsens og Selvopoffrelsens Dyder, og Følgen af hin Hovedconflict samt af de ligesaa pinlige Forhold, der staae ved Siden af den, er da blot Sorg og Smerte. I kort Begreb kan man sige, at Meningen med »En Hjemkomst« er den, at Jorden er en Jammerdal; Forfatterinden tager i den Grad udelukkende Hensyn til, at Livet herved er en Forberedelse til Livet hinsides, at hun lader Læseren savne Alt, som kunde styrke og opilde til Daad og Virksomhed i bemeldte »Jammerdal«. Derfor er der noget Pinligt og Kvælende ved denne Bog, den kan maaskee fylde En og Andens Fantasi med inderlig Medynk, ja multigvis ogsaa med smukke Forestillinger om ædel Forsagelses Skjønhed, men Slutningsindtrykket vil dog være Slappelse, fordi Livets Maal er taget ensidigt transcendentalt. Kun Taalmod fremstiller Forfatterinden som Styrke, ikke Livsmød; alle Personerne maae forsage og døe, og skjøndt Forfatterinden vil føre os til Evighedsens Liv, bringer hun os ikke længere end til lutter Grave. Det følger ømtrent af sig selv, at Charaktertegningen i en saadan Bog kun viser os Silhouetter, undertiden med fine, ofte med rørende Træk, men aldrig med Kjød og Blod, aldrig med fyldig Sandhed. (C. A. Reitzels Forlag).

— Af Eduard Arnd: »Tve Aars Historie (1848—67)«, der i Oversættelse af Cand. jur. Niels Bache udkommer som Fortsættelse af Beckers »Verdenshistorie«, foreligger nu fjerde Hefte, der gaar indtil Freden i Zürich. Værket skal, ifølge Meddelelse fra Forlæggeren A. F. Høst, herefter fremmes saameget i den danske Bearbejdelse, at det bliver fortsat med to Hefter om Maaneden.

— »Post og Reisaandbogen for Kongeriget Danmark« har begyndt sin 15de Aargang og »Reiselisten« sin 3die Aargang, begge udarbejdede af Postexpedient T. Faber, med denne Forfatters bekjendte Paalidelighed og Utrættelighed til at samle alt det Stof, som det reisende eller corresponderende Publicum har Brug for. Prisen for begge Dele er særdeles billig.

— »Beretning om det nordiske Retsskrivningsmøde i Stockholm i Juli 1869«, ved J. Løkke, Mødets norske Secretair, indeholder

hvad Titlen angiver, dog ikke blot et Referat men tillige en Begrundelse af det Vedtagne samt Exempler paa Ords nye Bogstavering. Forfatteren har maaskee ikke i Et og Alt været ganske heldig med sin Fremstilling — ikke at tale om, at han i nogle Enkeltheder har en afvigende Mening — men den norske Beretning kan i hvert Tilfælde med Fordel benyttes i Sammenstilling med den danske, som nu ogsaa er udkommen. (P. T. Mallings Forlag i Christiania.)

— »Bibelsk Billedbog med Fortællinger af C. J. Brandt« er udkommet i fjerde Oplag paa C. W. Stincks Forlag.

— »For Romantik og Historie« er ogsaa iaar bleven fortsat maanedlig, og de fire udkomne Hefter vidne ikke alene om Udgiverens H. P. Holsts Smag i Valget af de fra Fransk oversatte Fortællinger, men ogsaa om hans eget Talent i fortræffelig at gjengive en lille Historie »Sølvserviceet«. I sine Bestræbelser for at gjøre Indholdet afvekslende er han blevet heldig understøttet med prosaiske Bidrag saavel af vore ældre som yngre Forfattere; blandt de poetiske indtager det anonyme Mindedigt over Henrik Hertz en Emnet værdig Rang. (I Commission hos P. G. Philipsen).

Sømænds-Hospitalet i Greenwich.

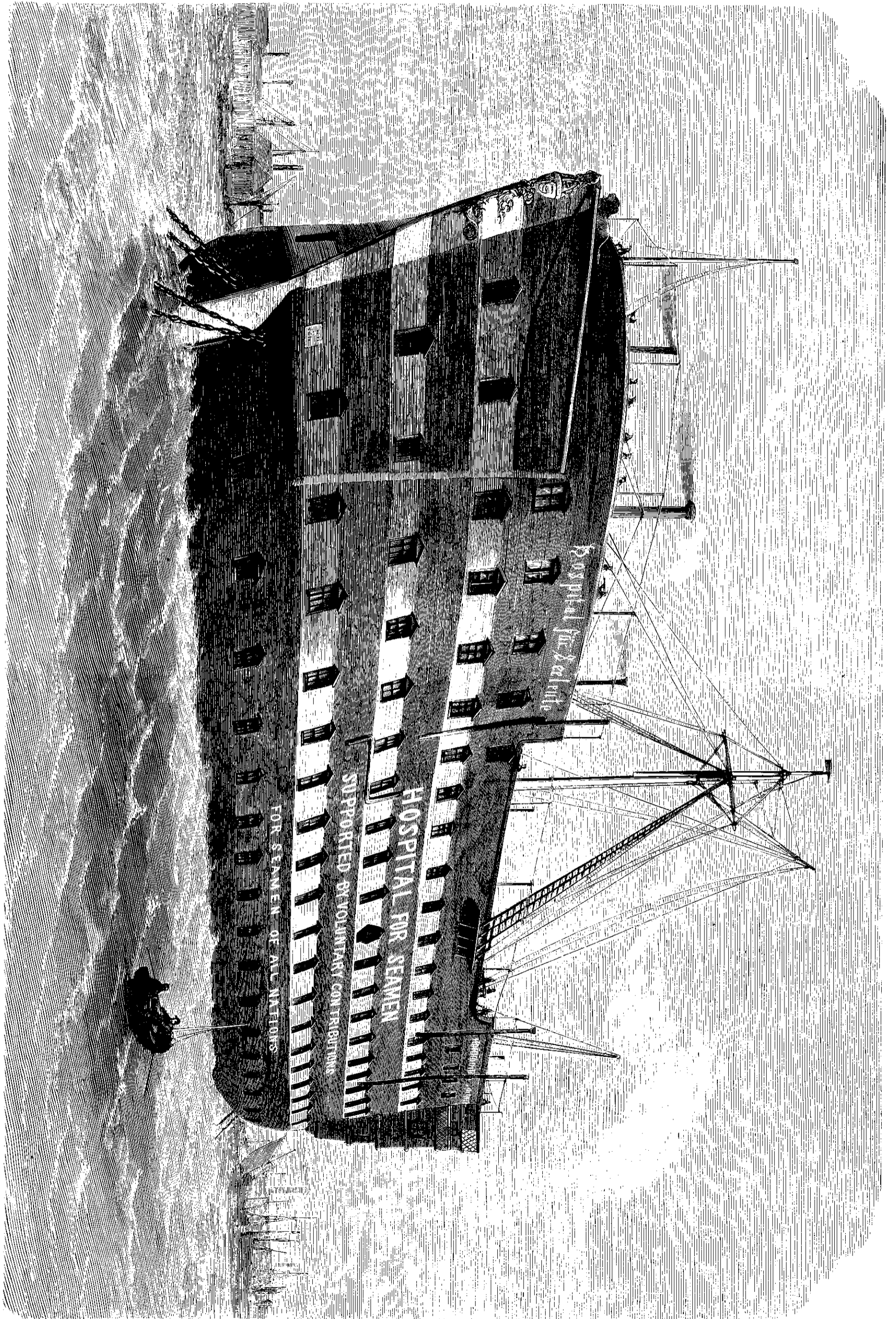
Den engelske Diger Withead siger, at i Storbritanien boe de Fattige i Paladser og Kongerne i Hospitaler; dette sigter til, at den kongelige Families Opholdssted St. James oprindelig har været et Hospital for Spedalske, og at Greenwich Hospital tidligere har været et Slot. Hvem har ikke hørt tale om den prægtigste af alle Velgjørehedsanstalter, Invalidehospitalet for Søfolk i Greenwich, beliggende 7 engelske Mil fra London ved Themsen, forbi hvilket Tusinder af Skibe aarligen seile, stiftet 1705 af Wilhelm af Oranien og hans Dronning Marie, med de fire pragtfulde Bygninger, ved hvis Opførelse de berømte Bygmestre Inigo Jones og Christoph Wren have forherliget deres Navne. Hvem har ikke hørt tale om den skønne Terrasse, hvorfra man har en saa fortræffelig Udsigt, og den uførligelige gammeldags Park med dens mange Anlæg, og det berømte astronomiske Observatorium, anlagt af Kong Carl II (1675) for den navkundige Flamstead († 1720). Mellem de to Hovedfløie af Hospitalet er der en aaben Plads, paa hvilken Georg II's Rytterstatue, forferdiget af Hollænderen Rysbrack, kneiser. Men inde i Hospitalet var der et eiendommeligt Liv; mange tusinde Sømænd, som havde fortæret deres Dage under haardt Arbejde fornemmelig paa den kongelige Flaade, men og stundom paa Handelsskibe, fandt her et venligt og hyggeligt Ly, hvor de kunde glemme deres Livs Møje, deres Saar og Arrene paa det lemlestede Legeme, hvor de med Stolthed saae Afbildninger af de engelske Søheltes Bedrifter, hvor der i et rummeligt Capel var Leilighed til at høre Guds Ord; endog Alteret minder om, hvor man er, ved et Maleri, som forestiller Apostlen Paulus' Skibbrud ved Malta. Over femtusinde Personer indsluttedes i hine store Bygninger; enhver Sømænd, som seilede forbi Greenwich Hospital, havde en Forhaabning om, at dette Hus ogsaa engang vilde aabne sig for ham, naar Alder og Svaghed nødte ham til at ophøre med den farefulde Gjærning at pløie Søen. Understøttelsen til Beboerne af Hospitalet rettede sig naturligvis efter den høiere eller lavere Stilling, hvilken de indtog i Marinen; men Alle fandt de her en passende Hjælp og et fredeligt Opholdssted.

Imidlertid har de menneskelige Tings Foranderlighed øvet sin Indflydelse ogsaa paa denne storartede Anstalt; man havde allerede i flere Aar hørt om betydelige Misbrug, der havde indsejnet sig i Greenwich Hospital; en Undersøgelse viste desto værre, at disse Rygter ikke vare ugrundede. Admiralitetet besluttede derfor at bortflytte en stor Del af Hospitalets Beboere, anbringe dem andetsteds og give dem en passende Understøttelse; saaledes bleve de opfyldte Rum, hvor der havde hersket et eiendommeligt Liv, tomme.

— Og dog skulde i det Mindste en Del af Greenwich snart efter gives tilbage til sin oprindelige Bestemmelse, skjøndt under en anden Form. Hvad der i England og Nordamerika og andre Lande er gjort for Sømændens aandelige og timelige Vel er kortelig skildret i »Illustreret Tidende« for 1868, Nr. 438. Omstaaende Afbildning henviser os til en Omsorg for syge Sømænd, der i høi Grad fortjener Opmærksomhed. Det var i Vinteren 1817 til 1818, at den Tanke undfangedes i London, at bygge et Hospitalsskib (floating hospital) og som det er sædvanligt i England dannede der sig snart

en Comitee for at iværksætte Planen; rigelige Gaver strømmede ind, især testamenterede en Mand ved Navn John Lydekker Selskabet en betydelig Capital, der satte det istand til at ombytte det først anskaffede Skib »Grampus« med et større, som kaldtes »Dreadnought« paa 104 Kanoner (1831); men selv dette blev snart for snevert for de Mange, som søgte Adgang til Hospitalet; man købte nu et af den kongelige Flaades Skibe »Caledonia«, men forandrede dets Navn til det nys brugte; ogsaa det kom til at hedde: »Dreadnought«. Udenfor Greenwich ankrede dette umaadelige flydende Hospital, forsynet med Alt, hvad der kan tjene til Sygepleie og Linderung og Oplivelse, der, hvor de tabrige Skibe idelig gaae frem og tilbage paa den aldrig tomme Flod. Hvor stor er dog denne Masse! »I det Aar«, siger en Beretning, »har vor Havn været besøgt af 29,550 engelske og 25,906 fremmede Fartøier, uden at regne de 155,144 fremmede og engelske Skibe, som paa Hjemreiser anløbe Kysten, og de talløse Fiskerbaade; 250,000 Mennesker af Befolkningen ere stadig beskæftigede paa Skibe.« Syge Sømænd af enhver Nation finde Adgang til dette flydende Hospital, som »Det kongelige humane Selskab« (»Royal Humane Society«) har forsynet med en ypperlig Bogsamling; man behøver ikke noget Anbefalingsbrev for at blive optagen; den Syges Tilstand er hans eneste Anbefaling. Og deri skjelner dette Hospital sig væsentlig fra andre Sygeanstalter, at det beholder sine Patienter, indtil de fuldkommen have gjenvundet deres Helbred og kunne see sig om efter en ny Beskæftigelse. I andre Hospitaler lader man dem, som søge Helbredelse, kun blive saalænge, indtil Hjemmet kan modtage og pleie dem, der komme sig. Men de Menneskevenner, som staae i Spidsen for den her nævnte Anstalt, vide kun altfor vel, at mangen stakkels Sømænd ikke har noget Hjem, til hvilket han kan tye, eller om han har en Hjemstavu, falder den Svagelige let i Hænderne paa slette Mennesker, som give ham at drikke saalænge han har en Skilling, men derpaa, naar de have afklædt ham, lade ham gaae og give ham til Pris for Kulde og flunger. I Betragtning heraf staaer det Reconvalescenten paa det flydende Hospital frit for at blive ombord, indtil han med gjenvundet Helbred kan gaae ud derfra. Og med hvilke Erfaringer gaar mangen En ud fra et Sted, hvor han stundom har fundet langt mere end den legemlige Helbredelse, har fundet Fred for sin syge Sjæl! »Hvo kan vurdere, hvad der ved Guds Velsignelse kan udrettes, især under saadanne Omstændigheder, naar Syndens Fornøielse er bleven forvandlet til Bitterhed, naar det stjaalne Vand ikke mere er sødt og det hemmelige Brød ikke smager mere, naar Den, som ligger paa Sygeleiet med en elendig Krop og en saaret Sjæl, er afklædt Alt, hvad der kan gjøre Livet behageligt og lykkeligt. Da er der stundom Leilighed til at mindes Ham, som har sagt: »Kommer til mig alle I, der ere besværede«, eller: »Kald paa mig din Nøds Dag«, eller: »Der som Du vil omvende Dig af dit ganske Hjerte til Herren, skal Du finde Barmhjertighed«. Mangt et Øie har begyndt at straae, naar der er talt til den Syge om Jesu Kjærlighed, om Syndsforladelse og Fred ved Troen paa Ham. En og Anden, som har forladt Hospitalet endog med svækkede Kræfter, har bekjendt, at han har modtaget meget aandeligt godt der; hvad Slutningen bliver paa denne gode Begyndelse, vil først aabenbares hisset. Hos mangen En er det lig en Morgentaage eller lig Duggen om Morgenens.« Med Tiden kom Bestyrelsen dog til den Overbeviisning, at et flydende Hospital, hvor fortræffeligt det end er indrettet, ikke ganske svarer til Hensigten og til de Syges Pleie; især syntes »Dreadnought« ikke længere istand til at kunne modtage alle dem, man gjerne vilde drage Omsorg for. Man besluttede nu at bygge et Hospital ved Kysten og købe Grund dertil. Da indtraf ovennævnte Foranstaltning, ved hvilken Admiralitetet bortflyttede Beboerne af Greenwich Hospital, der saaledes blev tomt. Lange Forhandlinger bleve nu indledede med Admiralitetet om at overlade Comiteen en Fløi af Hospitalet; Resultatet var, at en Afdeling (»Queen Mary Quarter«) endelig blev afgiven til det omtalte Brug og nu bleve Patienterne overflyttede dertil. »Vi have det Haab,« saaledes slutter Beretningen om denne Omflytning, »at Sømænds-Hospital-Selskabet i dets nye og faste Bolig vil blive ligesaa godt bestyret som hidtil — og det kan ikke bestyres bedre — at det vil modtage rigelig Understøttelse af Folket, og at saalænge lidende Sømænd trænge til et Tilflugtssted og Hjælp, dets Døre ville aabne sig uden at der spørges, hvorfra de komme eller til hvilken Nation de henhøre. Og saa ere vi overbeviste om, at »Gamle Dreadnought« vil leve i taknemmelig Erindring hos Tusinder, der have modtaget Hjælp i deres Ildebefindende og Pleie i deres Smerter indenfor denne Trævold.«

C. H. Kalkar.

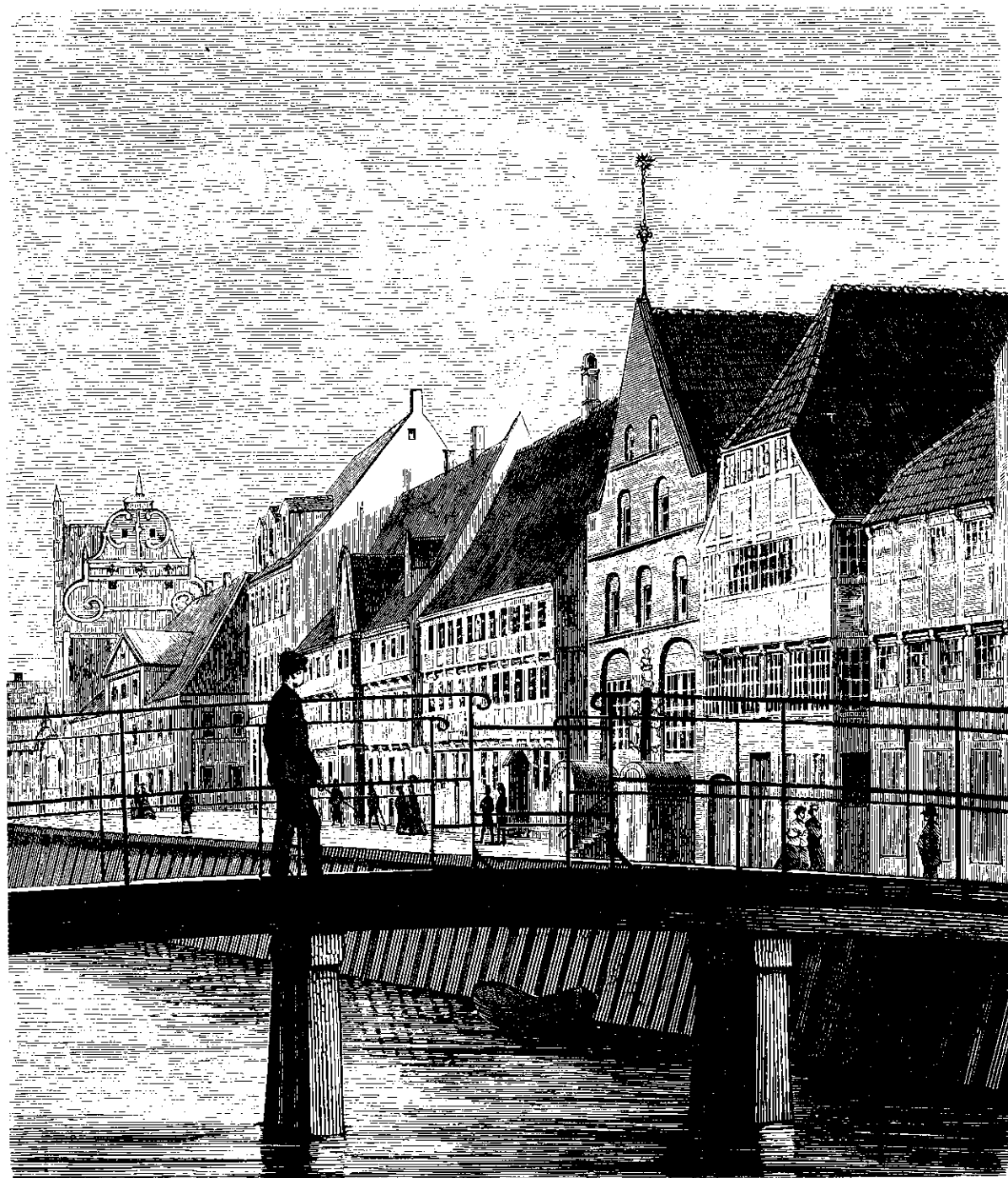
Seemanns-hospitalskibet „Dreadnought“ i Oranienh.

Østeraagade i Aalborg.

Altid lige ustandselig ruller Tidens Hjul gennem Universet. Den ene Menneskealder afløser den anden, tre i et Aarhundrede, og Aarhundredet svinder for selv at afløses. Dog Intet forsvinder sporløst; til alle Tider har Menneskeheden præget sit Billede i sine Værker, efterladt sig Minder, ligesaa smukke som interessante, lige indholdsrige for Kunst og Videnskab. Der var en Tid, da Reiser ikke hørte til

Hverdagsbegivenhederne, da Menneskene levede og døde paa den Plet, hvor de vare fødte, da hver Nation udviklede sit eiendommelige Liv, sin eiendommelige Konstform, da hver Egn var prydet med egne Sæder og Skikke. Culturen udbredte da kun langsomt sin gavnlige, men ogsaa kun langsomt sin skadelige Indflydelse. Nu farer den med Jernbanens Hurtighed gennem Skov og Krat, over Hede og Mose, og paatrykker Alt og Alle Civilisationens Præg, og udletter Alt hvad der før karakteriserede den saa smukt.

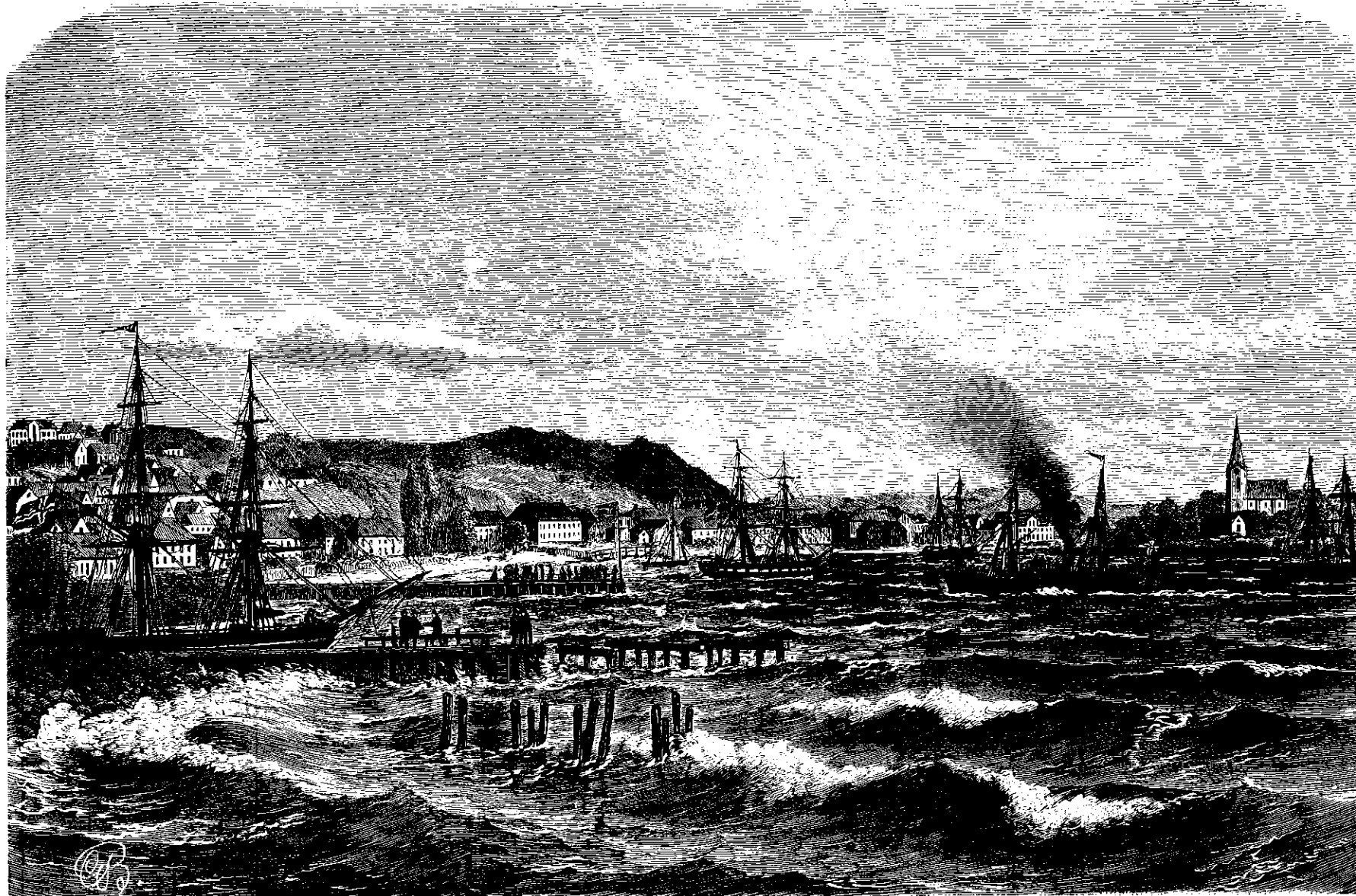
Af alle Byer i Danmark er Aalborg den, hvor Fortidens Eiendommeligheder bedst have bevaret sig. Vi kjende Alle de gamle Huse, med det ene Stokværk ragende ud over det andet, baaret af udskaarne Consoler, med Snitværk i Bjelker og Døre, Loftet og Vægge,

Parti af Østeraagade i Aalborg. Efter en Studie af Bernh. Middelhøe.

med Svalegange og høie Tage, med smaa Vinduer og mange Ruder; disse Minder om Riddernes romantiske Færden, disse Vidnesbyrd om Borgernes hyggelige Familieliv. Paa saadanne er Aalborg rig, og især ved Østeraa ligge de Side om Side.

Lad os engang betragte det hosstaaende Billede; det er seet nordfra, fra Aaens Udløb i Limfjorden. Broen i Forgrunden, der fører over til den tidligere Slots-holm, er bygget 1644 af den svenske Oberst Hel-muth Wrangel og bærer til Dato hans Navn. Aaen løber her midt igjennem Gaden mellem Bygninger af ovennævnte Slags. I Forgrunden træffe vi imidlertid en fremmed, men ligefuldt gammel Bygning, det er Ellen Marsvins lybske Gavthus med dets høie Stentrappe, lave Dør, prydet med to raat tilhugne Stenfigurer, og dets to mærkelige Kjælderhalse, medens i Baggrunden »Jens Bangs Stenhus«, som Hoffman i sit »Danske Atlas« betegnende kalder det, i Modsætning til Datidens Bindingsværkshuse, hæver sine gothiske Renaissance-Gavle majestætisk over Byens øvrige Tage. To moderne Bygninger sees indflettede i denne interessante Række. Uden dem vilde man fuldstændig have troet sig hen-sat i en svunden Tid; nu minde de om Tidens Tand, der tilsidst selv udletter Sporene af Fortiden og taler med tydelig

Aalborg. Tegnet efter Naturen af Carl Baagøe.

Røst til Alle, der have Øie og Sands for slige Levninger: »Kom og see, inden det er for sent«.

Laurvig.

Kjøbstaden Laurvig ligger ved den inderste Ende af en ganske kort Fjord, der gaar ind fra Skagerak, omtrent atten danske Mil fra Christiania, og har sit Navn af den lange Laugen Elv, der udspringer paa »Langfjeldenes« Høide og efter et Løb af henved 30 geografiske Mil, under hvilket den gaar forbi Bergstaden Kongsberg, udmunder i Søen ganske nær ved Kjøbstaden. Endnu nærmere denne falder ogsaa en mindre Elv i Havet, nemlig Farris-elven, som driver Fritsø Jernværk. Staden, som bestaar af tre Dele, nemlig det egentlige Laurvig og Forstæderne Thorstrand paa Østsiden og Langstrand paa Vestsiden, er anlagt i Form af en Halvcirkel langs Fjordens Bredder, ved Foden af og tildels op ad en skraaheldende Bjergside og har, naar man nærmer sig til den fra de omgivende Høider, en særdeles smuk Beliggenhed. Omegnens Skjønhed forøges derhos ved en i Norge ualmindelig, næsten enestaaende Prydelse, nemlig en Bøgeskov, der da ogsaa er Laurvigsboernes Stolthed.

Byen var oprindelig en Ladeplads under sin langt ældre Nabostad Tønsberg, under hvilken den vedblev at henhøre indtil Grevskabet Laurvig, saaledes som vi tidligere have fortalt, blev oprettet 1671. Befolkningen, for hvilken Søfart er en Hovednæringsvei, udgjør omtrent 6000 Sjæle, fordelt i to Kirkesogne. Siden 1823 er her en Middelskole, en Underviisningsanstalt af samme Beskaffenhed som den bornholmske Realskole i Rønne, idet den, ligesom denne, hovedsagelig er en Realskole, men tillige er istand til at meddele studerende Elever Elementerne af den lærde Dannelse. De forrige Grevers Residens i Laurvig, en uhyre Træbygning, som ved Siden af den dog endnu større »Stiftsgaard« i Thronhjelm kan regnes til de allerstørste Huse i deres Slags, blev af Frederik VI solgt ved særskilt Kjøbecontract. Den eies nu af Laurvigs Commune og afgiver Locale for Raadhus, Middelskolen og Theater, ligesom ogsaa Stedets Sognepræst har Bolig der.

I nær og megen Forbindelse med Laurvig staaer Frederiksværn, der fra Frederik V's Tid indtil for faa Aar siden var den norske Marines Hovedstation, men nu er fortrængt af det heldigere liggende Horten. Frederiksværn ligger kun een dansk Mil borte; to Mil paa den anden Kant har man det bekjendte Badested Sandefjord.

„Blomme“.

Ved Grusgraven tilvenstre for Landeveien ligger et Hus; Vinduerne vende lige mod Vest; naar Solen gaar ned, er det en Fornøielse at see, hvor de skinne, hver Rude er som flydende Guld. Ikke naar Kongen oplyser sit Slot til Fest, funkler det deiligere, og et Spørgsmaal er det, om der er mere Lykke i Slottet end i det lille straatakte Hus med halvandet Fag Vindue og een Dør — større er det ikke. Jo, det er sandt, der er ogsaa et Halvtagskur ved Gavlen; det er aldrig blevet rigtig færdigt, Manden har ikke faaet Tid til at udmure Tavlene mellem Løsholterne med Sten; han har maattet lade sig nøie med at fylde dem med Risfletninger og Lyng, men det er flettet saa tæt og stoppet saa godt, at der under Halvtaget er lunt som i en Stue.

Det er slet ikke morsomt at være Rekrut. Der skal exerceres og marcheres og hoppes og springes, saa det rasler i Geværerne og knager i Lemmerne, og Sveden hagler ned ad En, selv om man ikke er saa tyk som Poul. Det var strengt for ham. »Hvor skal Du hen, Tykkert? Op med Hovedet, frem med Brystet, ind med Maven! — Staaer han ikke og stikker den frem som et toppet Grødfad! — Armene til Kroppen og rask ud med Skankerne!« lød det ietvæk fra den Commanderende. »Marche!« Poul stak Næsen tilveirs og Brystet frem, Maven kunde han ikke faae til at forsvinde; thi Vorherre havde været god imod ham i denne Henseende, og hans Moder forsynede ham med en dygtig Madpose; han sluttede med Armene og sparkede ud med Benene, det bedste han kunde, men de vare for stumpe til at kunne holde Trit med Kammeraternes. Naar han i Marchen sakkede bagud, hjalp Slutunderofficeren paa ham; han traadte ham i Hælene, saa Poul med et Hop foer ind i Geledet. Det sved i Benene og det sved i Lemmerne, og Poul sukkede mangen Gang: »Hvem der dog var vel hjemme!«

Men Tjenesten er ikke altid saa streng. Da Rekruttiden var forbi, kom han til Compagniet. Der var ikke Meget at gjøre; det Vigtigste var at trække

paa Vagt og staae paa Post. Om det end ikke er morsomt at gaae i to Timer frem og tilbage foran et rødmalet Skilderhus og passe paa tilhøre og tilvenstre, om der kommer En, for hvem Geværer skal skuldres eller maaskee endog raabes ud, saa er det Arbeide dog ikke saa besværligt. Er det koldt, har man en god rød Kappe, og saalænge man er paa Post, er man paa en Maade en hellig Person, hvem Ingen vover at træde i Hælene. Poul havde ikke Noget mod at staae paa Post, især naar han kunde faae Lov at staae foran Hovedvægten. Det var ikke det stygge Uhrouteral med det gode Uhrværk paa Kongens Nytorv, hvor Folk gaar hen for at høre Musik og see hvormange Klokker er; Hovedvægten i Pouls Garnison var kun et Lukaf i Enden af Raadstuebygningen, og naar Skildvægten gaar op og ned i den smalle, folketomme Gyde, som skiller denne fra Kirkegaarden og fra Præstegaarden, er der ikke Andet at see paa end den Førstes hvide og den Andens røde Mur; Allikerne, der sværme om Toppen af Kirketaarnet og den stive Viser paa Uhrskiven — det er neppe muligt at see, den flytter sig. Skildvægten kan gaar mange Gange tredive Skridt frem og tredive Skridt tilbage, inden den naaer fra det ene ulige Tal til det andet, og hver ulige Klokkeslet bliver der løst af. Men, som sagt, Poul havde ikke Noget imod at staae paa Post der i Gyden; thi engang han stod der, havde han gjort en Opdagelse. I Gavlen af Præstegaarden var et Vindue; Ruderne skinnede som vare de af Speilglas, og da Poul standsede paa den modsatte Side af Gaden og vendte sit runde, rødmossede, godmodige Ansigt mod Vinduet i Præstegaarden, saae han i det et andet rundt, rødmossede, godmodigt Ansigt, der ligesom hans tilhørte en lille tyk Person. Men istedetfor at Poul var i blaa Frakke med rød Krave og blanke Knapper, var den anden Tyksak i grøn Ilvergarnskjole, med røde Baand paa Huen, med korte Ærmer og havde et Par røde buttede Arme, der med en Lap foer omkring paa Ruderne. Det var dog et deiligt Ansigt, mente Poul. Da han blev løst af, laa han i Vagtstuen med begge Albuer i Vinduet for at kige ud. Vagtstuens Vinduer vare ikke som Præstegaardens, i mange Herrens Tider vare de ikke blevne pudsede; Poul vilde hjelpe paa Rudernes Gjennemsigthighed, han spyttede paa Fingrene og tørrede dem af, men gjorde kun Ondt værre. »Vil Du lade det Svineri fare!« skjendte Undercorporalen, som var Commandeur for Vægten. Saa maatte Poul opgive at kige ud efter de røde Arme, som endnu bestandig havde travlt med Ruderne. Næste Morgen stod han atter paa Post foran Vægten. Allikerne sov i deres Huller oppe i Kirketaarnet, Gardinet i Præstens Vindue var rullet ned; det var saa stille, at det rungede i Gaden, naar han, indhyllet i sin røde Kappe med Gevær i Armen, stampede sine tredive Skridt frem og tilbage med de jernbeslagne Skoc. Ringeren kom og rørte Morgenklokken, Allikerne fløi ud af deres Huller og begyndte deres skrigende Dagværk, Gardinet i Præstegaarden blev trukket op, Tridserne skreg, Vinduet aabnedes og de røde Arme fik atter travlt. Igaar med Pudsellappen, idag med Støvekosten. Poul blev staaende med Gevær i Armen og saae paa Præstegaarden, som havde han aldrig før seet en Stue blive feiet ud. Imidlertid traf Solstraalen den forgyldte Hane paa Kirketaarnet, den kastede Skyggen af Taarnet tværs over Taget, skinnede paa Uhrskiven, hvor Viseren med sin glødende Spids pegede paa syv, Klokkeren slog — »Løser af!« raabte Skildvægten uvilkaarligt. Men Poul brød sig egentlig slet ikke om at blive afløst; han kunde gjerne være bleven staaende der, saalænge det skulde være, idetmindste saalænge Vinduerne vare aabne; thi idag havde han rigtig seet det rødmossede Ansigt, og fra nu af glemte han det aldrig.

Det Syn forstyrrede imidlertid hverken hans gode Humeur eller gode Appetit. Han passede sin Tjeneste punktlig, og der skete ingen Forandring i hans Maade at være paa. Men naar han var paa Vagt, søgte han altid at komme til at staae paa Post foran Hovedvægten. Kammeraternes troede, han vilde spare paa sine Been og ikke gad marchere gennem Byen helt til den modsatte Ende, hvor Generalen boede, og staae paa Post udenfor ham.

»Du kan have godt af at faae Skankerne rørt,« lød Svaret, naar Poul underhandlede om at bytte Post. »Det kan jo ikke skade Dig at tuske,« mente Poul.

»Ja, gi'er Du en Halv til Ligen?« *)

Poul gav en halv Pægel og fik saa Lov at faae Post foran Hovedvægten, og efterhaanden gav han ikke saa faa Halve og mangen god Bid af sin Madpose for at opnaae den Lykke. Men det var ikke hver Dag der blev poleret Vinduer eller feiet ud netop medens han stod paa Post; alligevel havde han ofte Leilighed til at see Præstens Pige enten ved Vinduet

eller naar hun smuttede ud ad Laagen ved Kirkegaarden for at løbe til Bager og Kjøbmand. Det var en hel Fornøielse at see paa hende. Han havde ligget i Tjenesten i mange Maaneder og gjort mange Vagter, før han en Dag, han gik forbi, fandt paa at nikke til hende. Hun nikkede igjen, nok saa fornøiet. Fra den Tid nikkede de til hinanden, saa tidt de saaes.

Det næste Rekruthold var imidlertid blevet indexerceret, Compagnierne fik nyt Mandskab og det gamle fik Lov at gaar hjem. Nu kunde Poul faae sit Ønske fra Rekruttiden opfyldt. Men da det nye Mandskab trak paa Vagt, var Poul med. Han fik Post foran Hovedvægten, og da Præstens Pige, der som Alle i Byen vidste, at der havde fundet Hjemforlovnings Sted, næste Morgen skulde til Bageren efter Brød, stod Poul som sædvanlig med Gevær i Arm og nikkede til hende. »Ih, er Du her endnu?« udbrød hun og standsede. »Jeg mente Du var bleven permitteret igaar?«

»Næ—æ,« sagde han, leende over hele Ansigtet, som var der vederfaret ham den største Lykke.

»Men hvor kommer det?«

Smilet paa hans Ansigt stod, som var det naglet fast, og Munden syntes at have faaet samme Behandling. Han gjorde gjentagne forgyvedes Anstrengelser for at faae den op, men han vidste ikke hvad han skulde sige; endelig fik han en lys Tanke:

»Hvor jeg tjente, havde vi en Ko, der hed »Blomme,« udbrød han med et straalende Blik.

»Nei da? Det havde vi med!« raabte Pigen og slog Hænderne sammen.

»Var hun rødblomme?«

»Nei, hun var sortblomme.«

»Vor var nu rødblomme. Det var en mageløs Ko,« forsikkrede Poul.

Pigen syntes ikke at forstaae, i hvilken Forbindelse Blomme stod med Pouls Tilstedeværelse i Tjenesten, og svarede ikke.

»Saadan en Ko vil jeg ogsaa have,« tilføjede han endelig. »Jeg faaer ti Daler om Maaneden for at ligge inde for Jens Knasperup.«

»Saa Du er bleven inde for en Anden?« spurgte hun.

»Ja,« sagde han, og lo med hele Ansigtet.

»Er det ikke strengt at være i Tjenesten?«

»Aa, det er som man tager det,« mente Poul. En Officer kom forbi; han maatte skynde sig hen til Skilderhuset og skuldre Geværer; imidlertid sprang hun afsted til Bageren. Men Bekjendtskabet var gjort; fra den Tid vexledes i Regelen et Par Ord mellem Poul, naar han stod paa Post, og Præstens Pige, naar hun skulde i Byen. Han fik at vide, at hun hed Kathrine, og var fra et Sted et Par Mil fra Kjøbstaden i Straaby Sogn.

»Straaby?« udbrød han. »Det kjender jeg godt. Jeg er fra Risby Sogn.«

»Fra Risby?« raabte Kathrine glad overrasket. »Det er jo vort Nabosogn!«

»Saa er vi jo egentlig Nabobørn,« mente Poul, som følte sig dristigere, og spurgte, om hun ikke længtes efter at komme hjem. Kathrine vidste ikke, hvad hun skulde sige. Hendes Husbond havde tidligere været Præst i Straaby; han tog hende med, da han for to Aar siden blev befordret til Kjøbstadkaldet; hun kunde aldrig faae bedre Tjeneste. Hun holdt ikke af Byen, men hjem paa Landet længtes hun heller ikke. Hendes Forældre vare fattige Husfolk og havde Børn nok at sørge for, hende foruden.

»Til Foraaret reiser jeg hjem,« sagde han.

»Det er kjedeligt, nu er vi bleven saa godt kjendt,« svarede hun.

»Ja det synes mig ogsaa,« indrømmede Poul.

»Farvel, Poul.«

»Farvel, Kathrine.«

Som det led mod Foraaret, blev Poul tankefuld. Han havde aldrig hørt til de Veltalende, men nu var han nærved at blive hel stum; derimod havde han faaet en sand Lidenskab for at skrive Breve. Han kjøbte sig en Staalpen, en lille Flaske med Blæk og et Ark Papir hos Kjøbmanden. Flasken blev ved en Stump Seilgarn hængt paa en Krog i Vinduet i hans Kammer, Papiret udbredt, saa godt det lod sig gjøre, i Vindueskarmen, og med det ene Knæ paa Kisten, der stod nedenfor, og begge Arme udbredte i Karmen, gav han sig til at skrive. Han jog Pennen saa dybt i Flasken, at han fik mere Blæk paa Skaftet end paa Spidsen; der kom en Klat paa Papiret og Blæk helt op ad Fingrene; den Første slikkede han af med Tungen, de Sidste tørrede han i sit hvide Haar; saa tog han atter fat paa Arbeidet. Han førte Pennen langsomt over Papiret fra Venstre til Høire, og imidlertid gik Tungen i Munden fra Høire til Venstre; da han sluttede Overskriften med et Sving, var Kinden udspilet som havde han faaet en Tandbyld. Han løftede Papiret og holdt det ud fra sig, ligesom en Maler, der betragter sit Arbeide: der stod ganske tydeligt med

*) Til at gjøre det lige, er det kan gaar lige op.

Sporene af Klatten foroven og af Fingrene forneden i en Linie, der skraaned stærkt fra det ene Hjørne mod det andet: »Allerkjæreste Pige!» Poul var særdeles tilfreds med Begyndelsen, Slutningen huede ham derimod ikke, han kunde slet ikke komme ud af hvordan den skulde være; derfor blev Brevet aldrig færdigt, og mange andre Breve, han begyndte paa, gik det paa samme Maade. Imidlertid kom Foraaret; Stæren kom og satte sig ved den solbeskinnede Skorsten og fløitede lystigt, og naar Kathrine for de aabne Vinduer gjorde rent i Stuen sang hun ogsaa. Det var ikke Theatervisestumper, som By-Tjenestepigerne pleie at gaae og tralle: Kathrines Sang var en rigtig sindig og bedrøvelig Sang, som det passer til de store Lyngflader og lange Bakkebølger; hver Tone drog langt hen som de, og Verset sluttede med et Suk. Poul sukkede med; han blev saa løierlig beklemt, tænkte paa dem derhjemme og hvor godt der kunde være i et lille straatakt Hus. Da han blev løst af, klang Melodien endnu bestandig i hans Øren, men Ordene kunde han ikke huske. Saa søgte han selv at sætte Ord til:

»Min Hjertensallerkjæreste,
Naar Du til mig vil komme,
Saa gier jeg Dig det Deiligste,
Ja Du skal faae . . .»

Han kunde i en Fart ikke finde noget bedre Rim, saa skrev han »Blomme».

Rødblommet eller sortblommet? løb det ind i Tankerne, og Begejstringen vilde ikke komme igjen, hvormeget han end tyggede paa Pennekraften. Der kom ligesaa lidt Ende paa Verset som paa Brevet, og da Poul ikke ved Pennen kunde skaffe sine Følelser Luft, kom de slet ikke til Udbrud; thi naar han og Kathrine mødtes udenfor Vagten, gik Munden rent i Baglaas. Undertiden stod Undercorporalen og de andre Soldater i Vinduet og grimede; de havde mærket Uraad og anede Grunden til at Poul, som var meget sparsommelig, gav saa mange halve Pægle for at komme til at staae paa Post foran Vagten.

Endelig slog den Time, han som Rekrut havde længtes saameget efter. Mandskabet skulde hjemforloves. For sidste Gang stod han paa Post ligeoverfor Præstegaarden, men den Dag blev der hverken poleret Vinduer eller feiet ud eller sendt Bud til Bager og Kjøbmand. Der var ikke et Glimt af Kathrine at see. Næste Dag blev han permitteret. Han afleverede sin Mundering paa Vaabenkammeret og trak i sine Vadmelklæder; de vare næsten blevne for snevre til ham, saaledes havde Tjenesten taget paa ham. Han havde Lommen fuld af de Penge, han havde faaet af Jens Knasperup for at ligge i Tjenesten for ham, og var veltilfreds med sig selv — nu kunde han faae sig en Ko, naar han kom hjem — men een Ting trykkede ham: han havde ikke faaet sagt Farvel til Kathrine. Som han drev om og tænkte paa, hvorledes han bedst kunde aflægge et Besøg i Præstegaarden, kom han over Torvet. Der var Kvægmarked, og det Første han saae var en Ko, der lignede Blomme som den ene Draabe Vand den anden. Da han havde faaet Øie paa den, var det ham umuligt at lade være at see paa den. Koens Eiermand bemærkede det.

»Har Du Lyst til hende? Skal vi slaae en Handel?» spurgte han.

»Hvad skulde jeg med det gamle Hoved? Jeg er ikke Slagter,« sagde Poul og rystede paa Hovedet. »Gamle Hoved!» raabte Manden. »Gid hvert Aar, den er mere end fem, paa den yderste Dag maa blive draget fra min Levetid, og jeg gad seet Den, som vilde slaae et saadant deiligt Malkedyr for Panden; han fortjente selv ikke bedre, end at faae En med Bagen af en Øxe. Skal vi saa handle?»

Poul vidste, at uvillig Kjøber faaer billigst Handel, han rystede paa Hovedet, dreiede sig paa Hælen og gik sin Vei, som var der Intet, han mindre tænkte paa, end at kjøbe en Ko. Imidlertid gik han hele Dagen og holdt Øie med Manden og den Blommede, og jo mere han saae paa den, desmere opsat blev han paa at komme i Besiddelse af den. Naar en Handel indlededes, var Poul i Nærheden for at gjøre Overbud. Han sagde til sig selv: Ingen anden end Du skal have den Blommede, men han sagde tillige, Du skal give saa Lidt for den som muligt! Derfor ventede han til hen paa Eftermiddagen, indtil mangel Handel og mangt et Haandslag forgjæves var forsøgt og mange Snapse drukne; de havde ikke været uden Virkning. Da den Blommedes Eier gjenkjendte Poul, vaklede han ham et Skridt nærmere, strakte Haanden frem og raabte med lallende Tunge: »Er Du der igjen? Har Du Lyst at finde hende paa Yveren? Det kan Du gjerne. Mælk er der nok af — jeg drikker aldrig Andet, og jeg har i mine Levedage endnu ikke behøvet at tørste og endda haft nok til Børnene og Grisen, og har kunnet skikke Mutter til Byen om Lørdagen med et Par Pund Smør! Vil Du saa give Haandslag? Otteogfyrretyve Rigsdaler — Nu har jeg slaacet To af — Og Du kan

ligesaa godt probere at vride Øinene ud af Hovedet, som at vride mig en Skilling af den Pris. Det siger jeg og Niels Nielsen!» Da han ikke havde noget Bord at trumfe i, lod han den knyttede Haand falde paa Ryggen af den Blommede, der tyggende paa de sidste sørgelige Rester af sit Morgenfoder stirrede lidenskabsløs hen for sig og syntes i høieste Grad ligegyldig for enten den skulde tilhøre Niels eller Poul. Den Sidste gik langt om længe af med Seiren. Lykkelig over den gjorde Handel gik han med straalende Ansigt hen til Præstegaarden. Han havde aldrig før sat Fødderne der, og Kathrine blev ikke lidet forundret ved at see ham træde ind i Kjøkkenet.

»H, er det Dig, Poul? Jeg mente, Du var gaaet hjem med de Andre.»

»Jeg er lige ved det,« lod Svaret. »Jeg vilde blot fortælle Dig, at jeg har kjøbt Blomme.»

»En sortblommet?»

»Nei, hun er rødblommet; hun er accurat Mage til den, vi havde der hvor jeg tjente — det deiligste Hoved, En vil see for sine Øine.»

»Har Du da Hus til hende?» spurgte hun.

»Aa ja, Hus kan jeg nok faae. — Skal vi saa gifte os, Kathrine?»

Spørgsmaalet kom lidt pludseligt, men syntes dog ikke i høi Grad at overraske Pigen. Da Præstens Kone lidt efter kom ud i Kjøkkenet, fandt hun Kathrine og Poul staaende Haand i Haand.

»Hvem er det?» spurgte hun.

»Det er min Kjæreste,« erklærede Kathrine.

»Din Kjæreste?» sagde Fruen. »Jeg har slet ikke vidst, Du var forlovet.»

»Jeg er ogsaa først bleven det i dette Øieblik.»

»Og nu vilde vi nok have Bryllup med det Samme,« tilføjede Poul, hvem de ved Lidkjøbet drukne Snapse havde gjort usædvanlig veltalende. »Jeg kan ikke godt undvære Kathrine i Huset, og Blomme staaer her udenfor.»

Men med Brylluppet kunde det ikke gaae saa rask, forsikkrede Præsten. Der skulde skaffes Papirer og Forlovere og lyses fra Prædikestolen; tre Uger vilde idetmindste gaae hen.

»Ja, ja,« trøstede Poul sig; »saa vil jeg drage hjem med Blomme og komme igjen idag tre Uger. Farvel saa længe, Kathrine.»

Treugersdagen efter kom Poul igjen, og Brylluppet stod. Præsten gjorde et pænt lille Gilde for Pigen, som han nødig vilde have været af med.

»Siig mig engang, Børn,« spurgte han ved Bordet, »hvor have I lært hinanden at kjende? Poul er jo aldrig kommen her i Huset, det jeg veed, og Kathrine gik aldrig til Dands eller Lystighed. I de to Aar siden, hun kom herind med os, har hun neppe een Gang forladt Huset undtagen for at springe et Ærinde i Byen.»

»Jeg stod paa Post her udenfor,« forklarede Poul.

»Naa — og ellers kjende I ikke hinanden?»

»Og saa er vi paa en Maade Nabobørn; jeg er fra Straaby Sogn og hun fra Risby.»

Præsten rystede paa Hovedet; men nu vare de Mand og Kone. Og ingen af Dem har nogensinde fortrudt, at de bleve det. Hverken Kathrine eller Blomme har skuffet de Forhaabninger, Poul satte til dem, og han er den skikkeligeste, stræbsomste Mand, der kan gaae paa Jorden, naar han blot faaer Lov at gaae paa sin Maade, og Ingen træder ham i Hælene for at faae ham til at skynde sig. Solen kan sagtens speile sig saa smukt i Vinduerne paa Huset, tilvenstre for Landeveien; thi Kathrine forstaaer ligesaa godt at bruge Pudsellappen nu, som første Gang, Poul saae hende. Naar hun faaer Øie paa en lille tyk Fyr, der med langsomme Skridt og en Teine paa Ryggen kommer drumtende hen ad Veien, raaber hun: »Der er Fader, Børn!» Det er Tegn for en Flok hvidhaarede Unger i Buxer og i Skjorter til at styrte ud og ile den Kommende imøde. Den Mindste maa standse ved Dørtærskelen; Benene ere for stumpe til at kunne skræve over den; der staaer han og dasker med Armene og skriger: »Ba, Ba!» Under Halvtaget mærker Blomme ogsaa, at der er Noget paa færde og udstøder et »Buh, Buh!» Naar man faaer en saadan Velkomsthilsen i sit Hjem, kan man nok være tilfreds, og det er Poul.

Hother Tolderlund.

Statistik.

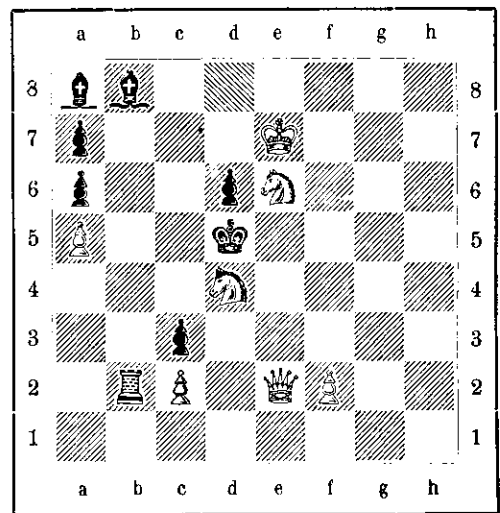
— Nydelser af Heste- og Æselskjød er tiltagen i Paris i afvigte Aar; der fortæredes nemlig 2758 Heste, Mulæsier og Æsler i 1869, medens Antallet i 1868 kun udgjorde 2421 Stykker.

Skak.

Opgave Nr. 164.

(Af S. Loyd.)

Sort.

Hvid.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning af Skakopgaven Nr. 161.

1. Dc8-h3, Tg3-h3. 2. Sd3-c5, Ke4-e5. 3. Bd2-d4 gjør mat, eller 1. — — Sa1-c2. 2. Dh3-h7, ligegyldigt. 3. Se8-f6 gjør mat, eller 1. — — Df4-c7. 2. Sd3-c5, Ke4-f4. 3. Dd3-f5 gjør mat.

Rigtig løst af: T. Jensen i Ranum, S. A. Sørensen, G. Nielsen, Pierre d'Himmerige, P. G. i Aalborg, en Begynder i Nestved.

Skakopgaven Nr. 160 er endvidere rigtig løst af J. A. Wiberg i Humble, Hack, Chr. K.

Gaade.

Saa høit paa Straa er som bekjendt mit Hele,
Lidt mindre mine fire sidste Dele,
Mit Første og mit Sidste meget, meget meer;
Du blev engang mit Tredie og mit Fjerde,
Mit Sidste tidt, vil helst mit Andet være
Og er maaskee, hvad i mit første Led Du seer.

s—r.

Opløsning paa Gaaden i Nr. 551:

Nøglebøsse.

Opløst paa Vers af Oiw...

Døde.

Hertuginde Caroline af Berry, Enke efter Carl X's næstældste Son, † 17 April paa sit Gods i Steyermark, 72 Aar.

Francisco Lopez, Dictator i Paraguay, falden i Slaget ved Aquidaban, den 1 Marts, 38 Aar.

Charles de Bériot, berømt belgisk Violinvirtuos, † 9 April i Brussel 68 Aar.

Dr. Arthur Lutze, der har grundlagt den bekjendte homeopatiske Klinik i Kothen, † der d. 11 April, 57 Aar.

Friedrich Brugger, udmærket Billedhugger i München, † der den 9 April.

Dr. theol. & phil. Osiander, bekjendt theologisk Forfatter og Geistlig, † 3 April i Göppingen i Würtemberg, 77 Aar.

Opløsning paa Regneopgaven i Nr. 551:

Billettens Numer var 73. $5 \times 73 = 365 =$ Tallet af Aarets Dage. $7 \times 73 = 511$. $9 \times 73 = 657$. $10 \times 73 = 730$. $11 \times 73 = 803$. $15 \times 73 = 1095$. $16 \times 73 = 1168$. $18 \times 73 = 1314$. $19 \times 73 = 1387$.

Opløst af Henrik og Sophus Warberg i Odense, Nyiny i Nyborg, en Brodinger i R., Henriette U, B-h, St. Nr. 24, T. T. i Vordingborg, en Dansker, den gamle Borger, Oiw., Mysis, Pind og Flåskeprindsessen, Valde.

Veirforholdene paa Landbohøiskolen

fra den 8. til den 21. April incl.

Dato.	Middelvarme (C. 9.)	Høieste Varme.	Laveste Varme.	Fugtigbedsgrad Kl. 2 i pCt.	Lufttryk.	Regnhøide i Linier.
8...	3,99	9,7	0,0	60,0	28 ^u 0,16	—
9...	4,56	9,2	1,8	65,0	28 ^u 0,46	—
10...	5,26	9,2	1,4	65,0	27 ^u 11,29	—
11...	4,92	9,3	0,5	62,5	28 ^u 0,99	1,33
12...	3,39	9,7	0,1	70,0	28 ^u 1,90	0,75
13...	5,29	10,0	÷2,9	83,5	28 ^u 2,19	—
14...	5,06	9,0	3,2	91,0	27 ^u 11,41	0,57
15...	3,39	8,2	0,8	62,5	28 ^u 1,56	1,00
16...	4,89	8,4	÷1,6	80,5	28 ^u 3,72	—
17...	6,49	11,5	÷2,6	64,5	28 ^u 5,22	—
18...	6,19	13,7	2,4	83,5	28 ^u 5,84	—
19...	8,22	15,2	0,1	61,5	28 ^u 5,32	—
20...	8,66	15,0	4,4	70,5	28 ^u 5,81	—
21...	10,59	15,8	4,2	45,5	28 ^u 5,46	—

Anm. Middelvarmen er bestemt ved Iagttagelser Kl. 7, 12 og 11, og Lufttrykket som Middeltallet af Iagttagelser Kl. 8, 10 og 2.

Verdens-Barometret.

London	21	April	3 pCt. Coucons . . . 94 ^u 1/2
Paris	—	—	3 - Rentes . . . 75
Wien	—	—	Øster. Statsbane . . 393
Berlin	20	—	5 pCt. Statslaan 1859 101 ^u 3/4
Kjøbenhavn	22	—	1 - kgl. Obligat. . 82 ^u 4

Bekjendtgørelser.

Subskriptionsindbydelse
paa
2den (Godtkjøbs-) Udgave
af

Johannes Falk.

Roman i to Dele
af

H. F. Ewald.

Da 1ste Udgave af denne Bog, som udkom i 1865, allerede i længere Tid har været udsolgt og jævnlig efterspørges, indbydes herved til Subskription paa en ny Udgave, der vil blive udstyret paa lignende Maade som 2den Udgave af samme Forfatters »Valdemar Krones Ungdomshistorie» og »Svenskerne paa Kronborg».

1ste Udgave af »Johannes Falk» blev anmeldt i »Dagbladet» af 26de Februar 1866, af hvilken Anmeldelse Forlæggeren tillader sig at anføre følgende Uddrag:

»Det er sjældent, at man lægger en Bog fra sig med den stærke Følelse af at have læst noget virkelig Ypperligt, som man har, naar man er færdig med »Johannes Falk», og det er sjældent, at man under Læsningen giver sig saa fuldt hen og modtager Indtrykket saa fuldstændig som ved denne Bog, maaskee ikke saa frisk som »Valdemar Krone», men ulige sikkrere i sit hele Anlæg og ganske vist mere heelstøbt end »Familien Nordby». Forfatteren har i høj Grad forstaaet at udarbejde sit Stof; man er med heelt igjennem og føler bestandig, baade at alt det er sagt, som Forfatteren vilde sige, og at det, han vilde sige, er smukt, godt og — paa enkelte Undtagelser nær — sandt. Den Tid, til hvilken Forfatteren har henlagt Handlingen, er Perioden før og efter Aaret 1840. Forfatteren har iøvrigt ikke alene en ualmindelig Evne til at anskueliggjøre de enkelte Personer; ogsaa en heel Situation forstaaer han paa en eiendommelig Maade at lade træde klart og skarpt frem; vi ville saaledes blot henvise til den første solbeskinne Scene paa Kjeldsøen, der staaer for Læseren saa tydelig, som om det var en Erindring fra det virkelige Liv.»

Den nye Udgave udkommer i 6 Hefter à 32 Sk. (22 Sk. norsk) og vil være sluttet i Mai. 1ste og 2det Hefte ere udkomne. Subskription modtages i alle Boglader samt hos Forlæggeren.

Gyldendalske Boghandel.

I Commission hos Undertegnede er udkommen og faaes i alle Boglader:

Gengældelsen

af
Anna Roed
(Særskilt Aftryk af »Hejmdal».)
Pris 32 Sk.

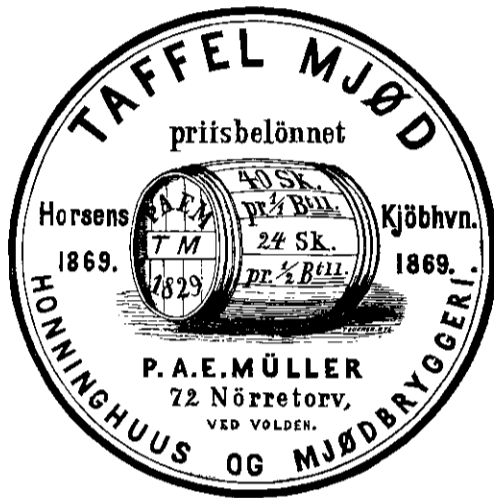
C. W. Stinck,
Højbroplads 2.

Ny patenteret Havesprøite.

(Hydronette.)

T. Hayne & Søn i London, Patent for Danmark, tilkjendt Sølvmedaille ved den sidste internationale Havedyrknings-Udstilling i Hamborg, anbefales for Haver, Drivhuse, Væxt-huse, Mistbænke og til Desinfektion, tillige særdeles let anvendelig og nyttig at have i ethvert Huus som Haand-Brandsprøite. Hydronetten er i Henseende til Bevægelse, Simplicitet, Bekvemmelighed og Kraft en nyttigere og lettere arbejdende Sprøite end nogen anden i Brug værende, da selv Damer med Lethed kunne benytte den. Den forefindes i 5 Størrelser hos
J. P. Ferslew,
Gøthersgade 4.

W. Ferslews Damp Chocolate Fabrik,
8. Kongens Nytorv 8.

Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag er ud-
kommet:

Erindringer
af
Henrik Brogers Liv.
1821—1838.
Efter Forfatterens efterladte Haandskrift.
1 Rd. 72 Sk.

Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag er ud-
kommet:

Danske
Ordsprog og Talemaader
fra Sønderjylland.
Samlede og sammenstillede med gamle og nyere nordiske
Ordsprog.
Af Johannes Krok.
1 Rd. 24 Sk.

I den Gyldendalske Boghandel er udkommet føl-
gende Skrifter

af Conferentsraad, Dr. med. O. Bang:

Guldt Vand.

3die Oplag. 16 Sk.

Om Brønd- og Badecure.

Fire Forelæsninger.
32 Sk.

Hvem skal jeg vælge til Huuslæge?

Hvorledes hjælpe mig til han kommer?
64 Sk.

Badesteder

i Schweiz og Frankrig,
der kunne træde istedetfor de tyske.
16 Sk.

Syggediætetik.

8de forbedrede Udgave. 16 Sk.

Paa mit Forlag er udkommet:
Nogle Bemærkninger
om

den franske Militærrettergang

og de hos os forestaaende Reformers i den militære Retspleie.
Af Overauditor C. V. Nyholm.
Pris 48 Sk.

G. E. C. Gad,
Vimmelskaflet 32.

Paa mit Forlag er udkommet:

Agerbruget,

dets Grundsætninger, fremstillede fornemmelig til Oplysning
og Veiledning for den mindre Jordbruger, samt tjenlig som
Haandbog for Folkehøiskoler.

Af K. Frantzen,
Forstander og Førsteholder ved Landboskolen i Lumby.
Med et Forord af
Etsraad N. E. Hofman (Bang).
Pris 1 Rd. 72 Sk.

G. E. C. Gad,
Vimmelskaflet 32.

Paa mit Forlag er udkommet:

Bibelnogle.

En Veiledning til Bibelens Læsning og Forstaaelse,
udgivet af Jensen-Fogh.
Med et Forord af B. Frimodt.
Indb. 1 Rd., eleg. indb. 1 Rd. 48 Sk.

G. E. C. Gad,
Vimmelskaflet Nr. 32.

Til Confirmationen anbefales:

- Oehlenschlägers Skrifter, Tragødi, Digterværker, Erindringer, komplette Exemplarer, større og mindre Samlinger og enkelte Arbejder.
- Fædrelandshistoriske Malerier af P. P. Tordenskjold, Niels Juel, Grevens Feide, Christian IV.
- En ung Piges Historie og de øvrige Skizzer og Fortællinger af samme Forf.
- H. C. Ørstedes samlede og efterladte Skrifter. 9 Bind. 18 Rd. Sælges indtil videre for den nedsatte Pris 9 Rd.
- Biskop Brammers Postille. 3die Oplag. 3 Rd. Andr. Fred. Høst, Gøthersgade 49.

VAABNER

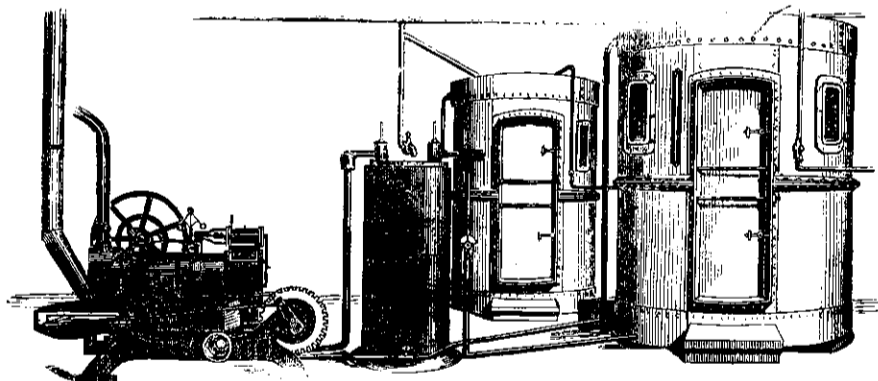
og Bogstaver graveres i
ÆGTE STENE.
Hofgraver **SCHULTZ**, Østergade 8.

Bopælsforandring

bedes anmeldt skriftligt ved det Bud, der bringer Bladet,
eller afgivet skriftligt i Bogladen i Vimmelskaflet 32.

Rettelse.

I Nr. 551 Side 250 staaer i Anmeldelsen af Geffroys »Nordens nye Farer», at den er oversat af L. Moltke; dette berøer paa en Feiltagelse.

Den Medicopneumatiske Anstalt,

Store Kongens Mølle, Vestervold, ligefor Vestergade.

har i 1869 været besøgt af 110 Patienter med et Antal af 2,869 Bade, hvorimod i 1868 var Anstalten kun besøgt af 88 Patienter med et Antal af 2,925 Bade.

Af de behandlede Sygdomme fremhæves akutte og kroniske Katarrher i Luftvejenes Slimhinder, Emphysem-Asthma, begyndende Lungephthisis, Kighoste, Døvhed og Øresusen, som alle ere behandlede med meget Held.

Anmeldelser modtages paa selve Anstalten, og i mit Etablissement i Kronprindsensgade Nr. 9. Anstaltens Læge, Overlæge ved Kommunehospitalet Hr. Prof. Dr. med. Brünnicke, træffes i sin Bopæl lille Strandstræde 20, og paa Anstalten Klokken 2.

Anton Rasmussen.

Marienbad i Böhmen.

Herfra forsendes Mineralvandene og Kildeproducterne, nemlig de overalt bekjendte Glaubersaltvande
Kreuzbrunn og Ferdinandsbrunn.

Waldquelle (mod Katarrhe i Aandorganerne), Rudolphsquelle (mod Sygdomme i Urinorganerne), Kildesaltet, samt de deraf lavede Pastiller, og Mineraldyndet, som ikke overgaaes af noget andet i Jernholdighed. Forsendelsen i Glasflasker tilraades, med Hensyn til Vandets bedre Bevarelse. Forklaringer og Brugsanvisninger faaes uden Betaling i

»Brunnen-Inspection».

Ny Confirmationsgave.

Paa Undertegnedes Forlag er udkommet:

Livsbetragtninger

i Tankesprog.

Efter

Martin F. Tupper.

Ved

Caralis.

Pris heft. 1 Rd., indb. 1 Rd. 56 Sk.

Martin Toppers Navn har længe haft en god Klang, saavel i den gamle som i den nye Verden. Hans Hovedværk »Proverbial Philosophy», af hvis første Række her foreligger en dansk Oversættelse, er gennem en Mængde Udgaver og i flere hundredtusinde Exemplarer udbredt baade i England og Amerika. I Frankrig, Tydskland og flere andre Lande er det for længe siden oversat, og omsider banede det sig Vei her til Norden gennem en i Stockholm udkommen Bearbejdelse, og overalt, hvor det er kommet frem, har det fundet venlige Læsere.

J. H. Schubothes Boghandel,
Badstuestræde Nr. 17.